

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

Völegény. Budapest. — Mi csak vigasztalni tudjuk kérdéseiben és kéréseiben. Szerintünk amit akar, nem volna hasznos és nem is szükséges. Abból ugyanis, amit ír, nem derül ki pontosan, hogy valóban elidegenedőben volna menyasszonya. Ha viszont mégis úgy van, az ön által szorgalmazott megoldás, az esküvő, a legrosszabb lépés. Ám vegyük sorra kérdéseit. Ha valóban elidegenedő félben van a menyasszonya, semmi esetre se igyekezzék visszatartani, magához kötni, főképp nem házasság által. Mi történik akkor, ha menyasszonya majd feleség tisztázza magában véglegesen, hogy mégsem egymáshoz valók, akkor, amidőn fölbonthatatlan eskü, szentségi házasság köti önöket össze? Jobb, ha most zajlanak le mindkettőjükben az efféle gyötrodések. A keresztény jegyességnek éppen ez az egyik fő célja és jelentősége. Az egyház lehetőséget kíván benne és általa biztosítani a házasulandó felek számára, hogy véglegesen tisztázzák érzelmeiket egymás iránt és ha úgy látják jobbnak, visszaléphessenek. Ehhez a végleges belső tisztázáshoz idő kell és sok gondolkodás, mérlegelés, a kérdések okos és nyílt felvetése. Amit ön a menyasszonyáról ír, végeredményben a legtöbb fiatal leányban lezajlik, mielőtt házasságra lép. Egyszer úgy érzi, hogy „halálosan szereti” a völegényét, máskor meg eltöpreng, vajon igazán az-e az, akinek mutatja magát, vajon ő kiszolgáltathatja-e magát teljesen, mindhalálig a kiválasztott férfinak? Az ilyen töprengések miatt nem szabad megijedni, megsértődni. Nem is kell sokat vitatkozni, mert ebben a dologban nem az elméleti okfejtések győzik meg a másikat, hanem belső világnak érzelmi tényei. Ne akarja ön őt „meggyőzni” — inkább nyugtassa meg. Eppen azzal tudja legerősebben magához kapcsolni, ha nem köti le őt. Ilyenformán beszéljen hozzá: — Kedvesem, én anynyira szeretlek, hogy mindig, mindenben csak a te javadat akarom. Nagyon szívesedek, ha elhagysz. De inkább szenvedjek én, mint hogy szerencsétlennék és boldogtalannak érezd magad mellettem. Meglátja, eltűnik menyasszonya nyugtalanúsága, ha meggyőződik róla, hogy belső szabadságát nem kell féltennie öntől, sőt éppen ön az, aki ebben is segíti és támogatja. Persze az ilyen beszédnek, amit mi fentebb ajánlottunk és vázoltunk, a szeretetet kell sugározni, nem pedig a féltékenységet, a sértődöttséget lehelnie. Először önnek kell saját magát meggyőznie az imént mondottak igazságáról. Ha a menyasszonyát valami nyugtalanítja, annak oka van. Talán van valami nyugtalanító az ön viselkedésében, magatartásában. Kielemezte-e ön már a saját érzelmeit, szeretetét? Azt, hogy egészen tiszta-e, tökéletes-e a szeretete a másik iránt, nem homályosítják-e el az önzés felhői: a féltékenység, az erőszakosság, a sértődöttség, a kicsinyesség? Jól tenné, ha tárgyilagosan, higgadtan, de nyíltan kibeszélnék, mi az, ami nyugtalanítja önöket a másikban és kölcsönösen, a szeretet alázatával megfogadnák, hogy igyekeznek legyőzni nyugtalanító tulajdonságaikat. Ha így együtt megbirkóznak önmagukkal egymásért, közelebb kerülnek egymáshoz is, a házasság lényegéhez is, mintha elhamarkodottan lekötnék magukat.

Cz. B. Eger. — Az egyház egyedül üdvözítő voltáról szóló hittétel nem azt tanítja, hogy a másvallásúak nem üdvözülhetnek. Azt ajánljuk, hogy olvassa el Schütz Dogmatikájának idevonatkozó fejezetét. (Schütz: Dogmatika II. köt. 291. old.) Ott olvashatja, hogy: „Amint a nap fotoszférája messze a magján túl érezteti hatását, éppúgy az egyház feje, Krisztus az ő Szentlelkét messze az egyház testén túl sugározta. Ennek következtében a krisztusi kegyelem és igazság részese lehet olyan valaki is, aki az egyház testéhez nem tartozik hozzá. Itt mindazokra kell gondolni, akik centripetális irányban haladnak a teljes egyházi közösség felé, tehát a komoly, őszinte igazságkeresőkre is. Mind ezekre azt kell mondani, hogy lélekkben és vágyban (in voto) tagjai az egyháznak.” Mintegy tíz éve egy bostoni szerzetes, Feeney atya hirdette, hogy betűszerint kell érteni a tételt: „nincs üdvösség az egyházon kívül”. Egyházi részről formálisan elítélték. Minthogy nem fogadta el a kérdésben Róma ítéletét, kiközösítették. Az a tény tehát, hogy az egyház a krisztusi üdvösség egyedüli letéteményesének tartja magát, korántsem jelenti azt, hogy most már

mindenki elkárhozik, aki rajta kívül él. Ez ellenkeznék a krisztusi szeretet lényegével. Ellenkeznék Isten jóságával, sőt igazságosságával is, hogy jóhiszemű igazságkereső, aki saját hibáján kívül nem ismeri az evangéliumot, az egyházat, elveszítse üdvösségét. Két veszedelmes sziklát kell elkerülnünk e téren. Az egyik a vallási közöny, mely szerint „mindegy, hogy mit tanít a vallás”, vagy, hogy „minden vallás egyforma”. Ezt küszöböli ki az egyetlen igaz egyházzról és annak az embernek üdvösségében nélkülözhetetlen szerepéről szóló hittétel, melyet a IV. lateráni zsinat mondott ki. Ki kellett mondani a tételt, mert a tanítás, amely ellen védekezett, az egyház létét támadta meg alapjaiban. A másik zátony: a szeretetlenség. Az egyház ettől is óva int bennünket. A helyes katolikus magatartás: a teljes hűség Krisztus tanításához, az egyházhoz való ragaszkodás minden más vallás felett — ugyanakkor türelem és szeretet az egyes emberekkel szemben, a felebaráti szeretet gyakorlása a más hitűekkel szemben.

Oltár. Budapest. — A kérdés egyáltalán ne okozzon önöknek problémát. A barokk oltár, ha szép és művészi értékű alkotás, betehető újjót stílusú templomba. A barokk berendezés kitűnően tud hozzáilleszkedni a csúcsíves stílusú épületekhez. A múltból éppen Magyarországról nem egy példát lehet felhozni igazolásul. Csak a legismertebbet és legszebbet, a szegedi alsóvárosi templomot említjük. Ez a templom a magyarországi gót stílus egyik legérdekesebb alkotása — külföldről is járnak tudósok tanulmányozni —, a berendezése, főoltára, mellékoltárai, szószéke viszont a legtisztább barokk modorban készült.

G. D. Kecskemét. — Kérdésére kielégítő feleletet csak egész tanulmányban tudnánk adni. Alkalomadtán meg is tesszük. Addig csupán néhány jellemző adatot nyújtunk itt. Őseink valóban sokkal több „magyar szentet” tiszteltek, mint mi. Hevenesi Gábor 1737-ben megjelent *Ungaricae Sanctitatis Indicia* c. latin nyelvű könyve 55 olyan szent és boldog képmását és rövid életrajzát közli, akiket korábban magyar szentnek számítottak. Könyve függelékében egy lajstromot közöl, amelyben 211 magyarországi vonatkozású szent, illetve boldog szerepel. Egy másik hasonló tárgyú latin nyelvű könyv, Prileszky János 1743-ban megjelent *Acta Sanctorum Angariae* c. műve nem kevesebb, mint 300 olyan szentről számol be, akik valamilyen kapcsolatban voltak hazánkkal. Ez a két lajstrom azonban csupán azokat a szenteket sorolja fel, akik tiszteletének emléke a török idők viharában se homályosodott el. Számos magyar boldog emlékét, akiket a középkorban nálunk, sőt a szomszédos országokban is tiszteltek, annyira eltemette a nagy összeomlás, hogy csak a XIX. és XX. században fedezte fel újra a magyar történetírás. Persze a magyar középkor és a barokk nem volt nacionalista a mai értelemben, hanem patrióta volt. A magyar szentek közé sorolta a római idők Pannóniájának keresztény vértanúit és szentjeit csak úgy, mint azokat a külföldi szenteket és boldogokat, akiknek ereiben apai vagy anyai ágon magyar vér folyt, sőt azokat a szenteket is, akik életükben Magyarországon jártak, sőt akiknek holtteste hazánkba került. Így lett magyar szent például Szent Anastasius syriami mártír, Borgia Szent Ferenc és Remete Szent Pál. Természetes nem csupán az ilyen „magyar szentek” alkották Pannónia virágoskertjét. Bőven voltak olyanok is, akik itt születtek, itt emelkedtek az erény hősi fokára és itt is haltak meg. Csak néhány példát említünk a mai katolikus hívők tömege előtt ismeretlenebbek közül: Boldog Benedek remete és mártír, Boldog Bód és Beszteréd püspökök és mártírok, Boldog Bánfi Buzád, Boldog Ilona, Boldog Eskandélyi Máté, Boldog Csáki Móric, Boldog Salamon király és remete, Boldog Lukács remete. Németország egyes kolostoraiban Hunyadi Jánost is boldogként tisztelték halála után.